Välfärdsområdesstyrelsen 23.11.2026

Svar på fullmäktigeledamot Paakkunainens och 12 andra fullmäktigeledamöters fullmäktigemotion om ändring av förvaltningsstadgan för att stärka välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas beslutanderätt

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Moisala Jarno
Kivistö Riina
Yli-Koski Elina

Beslutsförslag Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Översatt med hjälp av artificiell intelligens

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Fullmäktigeledamoten Paakkunainen och 12 andra fullmäktigeledamöter har i sin fullmäktigemotion den 28 april 2026 §33 föreslagit att välfärdsområdets förvaltningsstadga ska ändras i fråga om dispenseringen av uppgifter och beslutanderätten mellan välfärdsområdesfullmäktige, välfärdsområdesstyrelsen, nämnderna och tjänsteinnehavarledningen. De frågor som lyfts fram i motionen gäller välfärdsområdets förvaltnings- och beslutssystem samt de behörighetsförhållanden som fastställs i förvaltningsstadgan.

Förvaltningsstadgan utgör en helhet där det bestäms om organiseringen av välfärdsområdets förvaltning och verksamhet samt om organens och tjänsteinnehavarnas uppgifter och befogenheter. Förvaltningsstadgan utformas alltid med avsikten att vara ett bestående och administrativt bindande dokument, och ändringar i den bör därför övervägas noga. I Västra Nylands välfärdsområde har förvaltningsstadgan uppdaterats som ett resultat av omsorgsfull beredning och övervägande i välfärdsområdesfullmäktiges förhandlingskommitté, och det är fortfarande ändamålsenligt att fortsätta med detta tillvägagångssätt.

Om nämndernas befogenheter och möjligheter att påverka

Ett centralt mål med välfärdsområdesreformen var att integrera social-, hälso- och räddningstjänsterna. Det nationella målet var att skapa en ny förvaltningsmodell som möjliggjorde integration av tjänsterna, enhetlig ledning och styrning av resurserna på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till hela området. Redan från början stod det klart att en direkt överföring av den nämndmodell som kommunerna använder till välfärdsområdena inte skulle ge en verksamhetsmodell som uppfyller målen för välfärdsområdesreformen.

I beredningsmaterialet för modellerna till förvaltningsstadga betonas ståndpunkten att välfärdsområdets verksamhet ska styras som en helhet oberoende av i vilken form tjänsterna produceras. Dessutom ansågs målen för reformen förutsätta strukturer där ledningen av helheten betonas i stället för traditionellt sektorsspecifikt beslutsfattande. Förvaltnings- och beslutsmodellen i Västra Nylands välfärdsområde byggdes upp genom en bred politisk beredning. I beredningen av förvaltningsstadgan och ledningssystemet betonades uppfyllandet av reformens mål. Detta krävde ett nytt sätt att tänka kring lednings- och beslutsstrukturerna, eftersom de traditionella modeller som kommunerna använder inte kunde svara mot de mål och förändringar som reformen förutsatte. Vårt välfärdsområdes förvaltnings- och beslutsmodell, där välfärdsområdesstyrelsen utövar beslutanderätten och därmed ansvarar för ledningen som helhet, är varken ett undantag eller en kompromiss, utan ligger i linje med de principer som välfärdsområdenas förvaltningsstrukturer planerades utifrån i samband med reformen.

För demokratins förverkligande är det väsentliga inte hur många organ som har beslutanderätt, utan att de folkvalda förtroendevaldas synpunkter påverkar beslutsfattandet. Detta uppfylls i den nuvarande förvaltningsmodellen, där nämndernas betydelse inte i första hand bygger på formell beslutanderätt utan på inflytande. Nämnderna deltar i den strategiska styrningen, följer upp genomförandet av tjänsterna, utvärderar verksamheten, ger utlåtanden och lägger fram förslag för välfärdsområdesstyrelsen. Inflytandet utövas i beredningsskedet, då det finns en verklig möjlighet att framföra synpunkter på ärendena före det egentliga beslutsfattandet. Det handlar alltså inte om brist på makt, utan om i vilket skede och på vilket sätt nämnderna utövar det inflytande som de har tilldelats.

Ur ett god förvaltningssed-perspektiv ska beslutanderätt och ansvar gå hand i hand, och beslutsstrukturen ska vara tydlig för invånarna, de förtroendevalda och tjänsteinnehavarna. Erfarenheter av att bygga upp förvaltningsmodeller visar att ju fler organ beslutanderätten sprids på, desto svårare är det att identifiera det övergripande ansvaret. Samtidigt ökar risken för överlappande behandling och antalet situationer där behörighetsgränserna behöver tolkas. En sådan utveckling bidrar inte till att uppfylla de mål som ställts upp för välfärdsområdena. I spänningsfältet mellan välfärdsområdenas omfattande serviceansvar och de växande ekonomiska

påfrestningarna blir snabbhet i beslutsfattandet och förmågan att fatta helhetsbeslut allt viktigare.

Ledningssystemet i Västra Nylands välfärdsområde har byggts upp för att möjliggöra en tydlig dispensering av politiska och operativa befogenheter. När en organisationsstruktur utformas ska man generellt beakta att politiskt beslutsfattande och tjänsteinnehavarnas beslutsfattande gäller olika områden och därför ska hållas åtskilda. Det är ytterst viktigt att de förtroendevalda garanteras möjlighet till tydlig strategisk styrning och tjänsteinnehavarledningen möjlighet till operativ ledning. Det är allmänt känt att en utökad och mer komplicerad förvaltning medför kostnader och minskar organisationens smidighet.

Västra Nylands välfärdsområde verkar nu för fjärde året med stabila ledningsstrukturer, vilket har möjliggjorts av en grundlig beredning av grunden för ledningssystemet i samband med välfärdsområdesreformen.

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar dessutom konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Fullmäktigeledamoten Paakkunainen och 12 andra ledamöter har vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 28 april 2026 § 33 lämnat in en fullmäktigemotion om ändring av förvaltningsstadgan för att stärka välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas beslutanderätt.

Behörighet

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har ledamöterna rätt att väcka motioner i frågor som gäller välfärdsområdets verksamhet. Om en motion inte har några budgetkonsekvenser och har undertecknats av 1–14 ledamöter, ska välfärdsområdesstyrelsen ge ett skriftligt svar till motionens första undertecknare inom ett halvt år från det att motionen lämnades in. Svaret skickas till de övriga ledamöterna tillsammans med föredragningslistan för det sammanträde i välfärdsområdesfullmäktige som följer efter att svaret har getts.

Bilaga

1 Ledamot Paakkunainens och 12 andra ledamöters fullmäktigemotion om ändring av förvaltningsstadgan i

syfte att stärka välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas beslutanderätt

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria